

Upurakmens Rušonu ezera Upursalā

Upursalas centrālajā daļā ir kaupre, kuras visaugstākajā vietā atrodas akmens, kuru vēl tagad tautā sauc par Upurakmeni. Nostāsts vēsta, ka uz akmens kādreiz bijuši iekalti raksti un pie tā vesti upurēšanai jēri. Mūsdienās nekādus iekalumus akmeni vairs saskatīt nevar. Upurakmens ir 1,2 m augsts, tā apkārtmērs pie zemes 5,5 m.

Rušona ezera Upursala jeb Lielā sala atrodas ezera rietumu daļā 1,5 km no rietumu krasta, kur ir pazīstamie Kristapiņu senkapi (8.-13. gs.). Šie senkapi ierīkoti daudz agrāka laika apmetnes vietā. Atsevišķas atrastās senlietas norāda, ka šī vieta bijusi apdzīvota I g. t. p. m. ē. beigās - mūsu ēras sākumā. Starp Upursalu un Kristapiņu senkapiem ir nelielā Liepu sala. 1936. gadā presē parādījās ziņa, ka pie šīs saliņas ezerā atklāti ļoti senas mītnes pāļi. Tomēr 1964. gadā hidroarheoloģiskā apzināšanas ekspedīcija J. Apala vadībā konstatēja, ka šajā vietā atklātās koka konstrukcijas ir kāda viduslaiku būve. Pēdējos gados dažas senas trauku lauskas atrastas arī pašā Liepu saliņā. Tas varētu liecināt, ka kādreiz ļaudis dzīvojuši arī tur. Ezera ziemeļu krasts Upursalai atrodas tuvāk, jo pie Mazo Mucenieku ciema ezerā iesniedzas zemesrags. Arī uz tā konstatēts senas apmetnes kultūrslānis. Tāpat uz viduslaikiem attiecināmas senlietas atrastas pie netālās Rušonas muižas. Nepilnu kilometru uz ziemeļiem no Rušona ezera paceļas Kurtoša pilskalns. Kopš sendienām tas tiek apstrādāts un zaudējis savu sākotnējo izskatu.

Visus Rušona ezera krastus, kas ietver Upursalu, cilvēki ir apdzīvojuši, jau kopš senseniem laikiem. Upursalas centrālajā daļā ir kaupre, kuras visaugstākajā vietā atrodas akmens, kuru vēl tagad tautā sauc par Upurakmeni. Nostāsts vēsta, ka uz akmens kādreiz bijuši iekalti raksti un pie tā vesti upurēšanai jēri. Mūsdienās nekādus iekalumus akmeni vairs saskatīt nevar. Upurakmens ir 1,2 m augsts, tā apkārtmērs pie zemes 5,5 m. Akmens ir rupjgraudains, tā virspuse apdrupusi. Liekas, ka tā mākslīgi nolīdzināta. Pie paša akmens un uz tā kādreiz dedzināta uguns. Par to liecina gan izdrupumi, gan ap Upurakmeni atrastās, no tā atplīsušās šķēpeles. Arheoloģiskajos izrakumos, kas tika izdarīti pie šī pieminekļa, noskaidrots, ka Upurakmens tuvumā bijušas divas seklas bedres. Vienā no tām atrada pussadegušas priedes mizas. Izrakumos neatrada senlietas, pēc kurām varētu noteikt Upursalas Upurakmens izmantošanas laiku. Upursalai tuvējie arheoloģiskie pieminekļi attiecas uz dažādiem gadsimtiem. Pagaidām var tikai pieļaut, ka Upursalas Upurakmeni kā pielūgšanas vietu varēja izmantot gan Kristapiņu, Liepu salas un Mazo Mucenieku apmetņu, gan Kurtoša pilskalna, kā arī citu netālo seno dzīves vietu iemītnieki.

Adrese: Lielā (Upursala) sala Rušonas ezerā, Rušonas pagasts, Rušona, Riebiņu nov., LV 5329

Mājas lapa: <http://www.visitpreili.lv/lv/turisms/what-to-see/kulturvesturiskie-un-dabas-objekti/upursalas-upurakmens>

Koordinātes: 56°10'57.9" N, 26°59'54.3" E

Darba sezona: Visu gadu

Autostāvvietas: Ir

Kultūrvēsturiskie objekti

Apraksts: Upursalas upurakmens – sena latgaļu kulta vieta, kurš atrodas uz Upurslas Rušonu ezerā.

Upursalas centrālajā daļā ir kaupre, kuras visaugstākajā vietā atrodas akmens, kuru vēl tagad tautā sauc par Upurakmeni. Nostāsts vēsta, ka uz akmens kādreiz bijuši iekalti raksti un pie tā vesti upurēšanai jēri. Mūsdienās nekādus iekalumus akmeni vairs saskatīt nevar. Upurakmens ir 1,2 m augsts, tā apkārtmērs pie zemes 5,5 m.

Rušona ezera Upursala jeb Lielā sala atrodas ezera rietumu daļā 1,5 km no rietumu krasta, kur ir pazīstamie Kristapiņu senkapi (8.-13. gs.). Šie senkapi ierīkoti daudz agrāka laika apmetnes vietā. Atsevišķas atrastās senlietas norāda, ka šī vieta bijusi apdzīvota I g. t. p. m. ē. beigās - mūsu ēras sākumā. Starp Upursalu un Kristapiņu senkapiem ir nelielā Liepu sala. 1936. gadā presē parādījās ziņa, ka pie šīs saliņas ezerā atklāti ļoti senas mītnes pāļi. Tomēr 1964. gadā hidroarheoloģiskā apzināšanas ekspedīcija J. Apala vadībā konstatēja, ka šajā vietā atklātās koka konstrukcijas ir kāda viduslaiku būve. Pēdējos gados dažas senas trauku lauskas atrastas arī pašā Liepu saliņā. Tas varētu liecināt, ka kādreiz ļaudis dzīvojuši arī tur. Ezera ziemeļu krasts Upursalai atrodas tuvāk, jo pie Mazo Mucenieku ciema ezerā iesniedzas zemesrags. Arī uz tā konstatēts senas apmetnes kultūrslānis. Tāpat uz viduslaikiem attiecināmas senlietas atrastas pie netālās Rušonas muižas. Nepilnu kilometru uz ziemeļiem no Rušona ezera paceļas Kurtoša pilskalns. Kopš sendienām tas tiek apstrādāts un zaudējis savu sākotnējo izskatu.

Visus Rušona ezera krastus, kas ietver Upursalu, cilvēki ir apdzīvojuši, jau kopš senseniem laikiem. Upursalas centrālajā daļā

ir kaupre, kuras visaugstākajā vietā atrodas akmens, kuru vēl tagad tautā sauc par Upurakmeni. Nostāsts vēsta, ka uz akmens kādreiz bijuši iekalti raksti un pie tā vesti upurēšanai jēri. Mūsdienās nekādus iekalumus akmeni vairs saskatīt nevar. Upurakmens ir 1,2 m augsts, tā apkārtmērs pie zemes 5,5 m. Akmens ir rupjgraudains, tā virspuse apdrupusi. Liekas, ka tā mākslīgi nolīdzināta. Pie paša akmens un uz tā kādreiz dedzināta uguns. Par to liecina gan izdrupumi, gan ap Upurakmeni atrastās, no tā atplīsušās šķēpeles. Arheoloģiskajos izrakumos, kas tika izdarīti pie šī pieminekļa, noskaidrots, ka Upurakmens tuvumā bijušas divas seklas bedres. Vienā no tām atrada pussadegušas priedes mizas. Izrakumos neatrada senlietas, pēc kurām varētu noteikt Upursalas Upurakmens izmantošanas laiku. Upursalai tuvējie arheoloģiskie pieminekli attiecas uz dažādiem gadsimtiem. Pagaidām var tikai pieļaut, ka Upursalas Upurakmeni kā pielūgšanas vietu varēja izmantot gan Kristapiņu, Liepu salas un Mazo Mucenieku apmetņu, gan Kurtoša pilskalna, kā arī citu netālo seno dzīves vietu iemītnieki.

Cena: Pēc vienošanās

Cenā ietverts: Apskate

Dabas objekti

Apraksts: Upursalas upurakmens – sena latgaļu kulta vieta, kurš atrodas uz Upurslas Rušonu ezerā.

Upursalas centrālajā daļā ir kaupre, kuras visaugstākajā vietā atrodas akmens, kuru vēl tagad tautā sauc par Upurakmeni. Nostāsts vēsta, ka uz akmens kādreiz bijuši iekalti raksti un pie tā vesti upurēšanai jēri. Mūsdienās nekādus iekalumus akmeni vairs saskatīt nevar. Upurakmens ir 1,2 m augsts, tā apkārtmērs pie zemes 5,5 m.

Rušona ezera Upursala jeb Lielā sala atrodas ezera rietumu daļā 1,5 km no rietumu krasta, kur ir pazīstamie Kristapiņu senkapi (8.-13. gs.). Šie senkapi ierīkoti daudz agrāka laika apmetnes vietā. Atsevišķas atrastās senlietas norāda, ka šī vieta bijusi apdzīvota I g. t. p. m. ē. beigās - mūsu ēras sākumā. Starp Upursalu un Kristapiņu senkapiem ir nelielā Liepu sala. 1936. gadā presē parādījās ziņa, ka pie šīs saliņas ezerā atklāti ļoti senas mītnes pāļi. Tomēr 1964. gadā hidroarheoloģiskā apzināšanas ekspedīcija J. Apala vadībā konstatēja, ka šajā vietā atklātās koka konstrukcijas ir kāda viduslaiku būve. Pēdējos gados dažas senas trauku lauskas atrastas arī pašā Liepu saliņā. Tas varētu liecināt, ka kādreiz ļaudis dzīvojuši arī tur. Ezera ziemeļu krasts Upursalai atrodas tuvāk, jo pie Mazo Mucenieku ciema ezerā iesniedzas zemesrags. Arī uz tā konstatēts senas apmetnes kultūrlānis. Tāpat uz viduslaikiem attiecināmas senlietas atrastas pie netālās Rušonas muižas. Nepilnu kilometru uz ziemeļiem no Rušona ezera paceļas Kurtoša pilskalns. Kopš sendienām tas tiek apstrādāts un zaudējis savu sākotnējo izskatu.

Visus Rušona ezera krastus, kas ietver Upursalu, cilvēki ir apdzīvojuši, jau kopš senseniem laikiem. Upursalas centrālajā daļā ir kaupre, kuras visaugstākajā vietā atrodas akmens, kuru vēl tagad tautā sauc par Upurakmeni. Nostāsts vēsta, ka uz akmens kādreiz bijuši iekalti raksti un pie tā vesti upurēšanai jēri. Mūsdienās nekādus iekalumus akmeni vairs saskatīt nevar. Upurakmens ir 1,2 m augsts, tā apkārtmērs pie zemes 5,5 m. Akmens ir rupjgraudains, tā virspuse apdrupusi. Liekas, ka tā mākslīgi nolīdzināta. Pie paša akmens un uz tā kādreiz dedzināta uguns. Par to liecina gan izdrupumi, gan ap Upurakmeni atrastās, no tā atplīsušās šķēpeles. Arheoloģiskajos izrakumos, kas tika izdarīti pie šī pieminekļa, noskaidrots, ka Upurakmens tuvumā bijušas divas seklas bedres. Vienā no tām atrada pussadegušas priedes mizas. Izrakumos neatrada senlietas, pēc kurām varētu noteikt Upursalas Upurakmens izmantošanas laiku. Upursalai tuvējie arheoloģiskie pieminekli attiecas uz dažādiem gadsimtiem. Pagaidām var tikai pieļaut, ka Upursalas Upurakmeni kā pielūgšanas vietu varēja izmantot gan Kristapiņu, Liepu salas un Mazo Mucenieku apmetņu, gan Kurtoša pilskalna, kā arī citu netālo seno dzīves vietu iemītnieki.

